

ENTREVISTA A ANTONI CASTELLS, conseller d'Economia i Finances

## "Ara és l'hora de la política, el lideratge i el projecte"

MAR JIMÉNEZ

AVUI, 21.02.10

**Quines són les perspectives de l'economia catalana a curt termini?**

Estem sortint de la recessió. I ara mateix hi ha indicis (bastant més que un brot verd aïllat) que ens diuen que s'ha produït clarament un canvi de tendència. Encara que és difícil vaticinar quin serà el moment precís en què ho puguem certificar, és probable que el primer trimestre d'enguany deixem enrere les taxes de creixement negatives.

**Hem superat el pitjor moment?**

El pitjor moment va ser l'últim trimestre del 2008 i el primer semestre del 2009. Avui estem sortint de la recessió. Encara que també és evident que, mentre tinguem taxes de creixement negatives, no podem dir que ja hem tocat fons.

**L'economia catalana és molt oberta. Les últimes dades apunten a un refredament de la recuperació a Europa. Això ens pot jugar en contra?**

Certament, la nostra economia és la més oberta d'Espanya i està fortament integrada a la zona euro. I és per això que, quan a Europa les coses anaven malament, a nosaltres ens perjudicava, i ara que l'economia de la zona euro s'està recuperant, nosaltres ho notarem favorablement. Amb tot, hem de ser prudents. I si bé és cert que Europa està sortint de la crisi, la recuperació encara s'ha de consolidar.

## **S'ha d'enfortir la demanda interna?**

Les exportacions són molt importants. Però no tothom pot créixer només gràcies a les exportacions, perquè si un país exporta és perquè un altre ha d'haver importat. De manera que és fonamental recuperar la demanda interna de consum i in versió.

## **La demanda interna només s'enfortirà si s'atura la destrucció d'ocupació. Quines són les seves previsions?**

El procés de destrucció d'ocupació més intens ha quedat enrere. Tanmateix, durant el 2010 seguirem perdent llocs de treball, si bé a un ritme més alentit. Esperem que a final d'any, com ha anunciat el president Zapatero, començarem a crear ocupació, tot i que hem de ser conscients que entre l'inici de la recuperació i la creació neta de llocs de treball hi ha un decalatge de tres o quatre trimestres. I, a més, fins que s'assoleixen taxes de creixement d'entre un 1,5% i un 2%, no comença a disminuir l'atur.

## **La recaptació tributària ha caigut un 24% i s'ha traduït en una previsió de dèficit per al 2010 d'un 3,25%. La ministra Salgado acaba de donar un toc d'alerta a les autonomies.**

Al govern de Catalunya ningú li ha de fer advertiments. I la ministra Salgado és prou conscient de la importància de les relacions institucionals per no fer-ho. Espanya, certament, té un dèficit molt elevat, al voltant d'un 11,4%, i s'ha de fer un esforç d'austeritat. Però cal precisar que el gruix més important d'aquest dèficit correspon al govern central.

## **El dèficit autonòmic és d'un 2,2%.**

Exactament, i equival a menys del 20% del total. Tingui en compte que les comunitats autònomes gestionem un 35% de la despesa pública

total. De manera que en proporció a la seva participació en la despesa pública total, l'Estat té un dèficit bastant més alt que les autonomies.

### **Les autonomies gestionen millor?**

No vull fer anàlisis simplistes que s'entendrien com una desqualificació cap a altres governs o administracions. Vull recordar, però, que els governs autonòmics gestionen els serveis públics de l'Estat de benestar (educació, salut, serveis socials), que són essencials en moments de crisi. I també vull subratllar que els nostres ingressos s'han enfonsat tant o més que els de l'Estat. És per això que cal respondre de manera molt severa quan es llancen missatges que acusen les autonomies de malgastadores. És rotundament fals. Nosaltres també podríem fer una anàlisi simplista, a partir de les participacions relatives de l'Estat i les autonomies en el dèficit total, i l'Estat no en sortiria ben parat. I no ho fem. Per lleialtat, per sentit de la responsabilitat institucional i perquè seria injust. De manera que el govern central no ho hauria de fer, ni hauria d'abonar aquesta idea d'unes comunitats autònomes malgastadores a les quals cal posar a ratlla, que amb tanta fruïció difonen alguns. Si caiem en la simplificació, no sé qui en sortiria més perjudicat.

### **¿Amb la crisi Catalunya està corregint els desequilibris de l'última dècada?**

La característica essencial, singular, de la crisi a casa nostra és que nosaltres hem de lluitar contra la recessió i a la vegada recuperar la competitivitat. I ho hem de fer a la vegada, i si no, no sortirem de la crisi. Altres països no tenen aquest problema. França o Alemanya, per exemple, no tenen un problema de competitivitat. Nosaltres, sí. Per això, ara la recepta ha de ser: ajustament i reformes. Ajustament per reconèixer que som més pobres i que en part hem viscut gràcies a

l'endeutament, i reformes per recuperar la competitivitat.

### **Com podem ser més competitius?**

La competitivitat no és res més que el quocient entre la productivitat i els costos. I si hem perdut competitivitat és per les dues coses. Perquè des que hem entrat a la zona euro hem tingut una inflació acumulada entre 15 i 20 punts per sobre de França i Alemanya; és a dir, els costos han crescut més. I perquè som menys productius i, a més, la nostra productivitat ha crescut menys.

### **Pèrdua de competitivitat, baixa productivitat. Tenim més desequilibris?**

De fet, aquest desequilibri és el reflex d'altres desequilibris. Els tres desequilibris bàsics de la nostra economia, els problemes específics que ens diferencien d'altres economies, són el pes del sector immobiliari, l'elevat dèficit comercial (que ara, amb la recessió, s'ha reduït) i, evidentment, els desequilibris del mercat de treball.

### **Espanya va en la direcció correcta?**

Els desequilibris que li he comentat tenen sobretot una dimensió espanyola i moltes de les reformes estructurals que s'han d'abordar s'han de fer en l'àmbit estatal. Com abans li he dit, crec que ara l'única recepta possible és ajustament i reformes. I per abordar les dues coses els factors polítics són fonamentals. Ara és l'hora de la política. És a dir, del lideratge i del projecte. I dels grans consensos sobre els objectius bàsics. Cal poder dir: la situació és difícil, caldrà fer sacrificis, però valdrà la pena i ens en sortirem, perquè tenim uns magnífics fonaments i sabem on anem. I cal que aquest discurs sigui capaç de merèixer la confiança de la majoria de la societat. Sabent que sempre hi haurà sectors minoritaris que es resistiran a qualsevol canvi. En unes circumstàncies molt més dramàtiques Churchill no va amagar la realitat al poble britànic. Li va

demanar "sang, suor i llàgrimes". Però els va dir que valia la pena, que guanyarien la guerra. El lideratge s'aconsegueix fent una àmplia majoria darrere d'unes banderes i afrontant situacions incòmodes amb coratge i determinació.

**A Catalunya s'ha assolit un pacte entre govern, sindicats i patronal. A Espanya sembla impossible.**

Nosaltres no hem de donar lliçons a ningú. Però aquest és també el moment de Catalunya. Catalunya ha d'exercir un paper de lideratge. Pel nostre pes, perquè ens convé, i perquè tenim coses a dir. Perquè podem fer propostes constructives que ajudin a resoldre els problemes que avui té l'economia espanyola. L'Acord Estratègic és un bon exemple de per on haurien d'anar les coses: mirar més enllà, sabent que hem de transformar el nostre model de competitivitat, i fer-ho tots plegats, a través del pacte i la concertació.

**Com valora la iniciativa del rei d'emplaçar els actors polítics i socials a assolir un pacte d'Estat?**

El rei fa el que creu que és necessari i si el seu propòsit és aconseguir unitat per afrontar la crisi, només ho puc valorar positivament.

**A Espanya patim molt atur i un dèficit elevat. Què s'ha de prioritzar?**

La qüestió clau és reduir el dèficit sense aguditzar la recessió. Al revés, sabent que els estímuls fiscals (que porten inevitablement al dèficit) han estat decisius per lluitar contra la recessió. I això s'ha traduït en un dèficit que avui s'ha de reduir, encara que no haguem sortit de la recessió. El veritable dilema, el que ara ens estem jugant, és si la sortida de la crisi ens durà a una llarga etapa d'estancament, agreujada per les polítiques d'austeritat, o si reprendrem el creixement amb intensitat. I això dependrà de la determinació que tinguem per fer bé l'ajustament i

per impulsar les reformes necessàries per recuperar la competitivitat.

### **Estem davant d'una crisi política?**

De la mateixa manera que no hi ha bona política si l'economia va malament, l'economia no va bé si no hi ha bona política. Abans ho he dit. Aquest és, com mai, el moment de la política. Fuentes Quintana, que va ser l'artífex dels Pactes de la Moncloa, sempre deia que la política ha de fer possible el que és econòmicament necessari. En un moment en què cal assumir sacrificis, els ciutadans només donaran suport a aquest impuls reformista i podrem vèncer les inevitables resistències que sempre hi ha davant dels canvis si des del poder polític es transmet confiança i s'articula un projecte que pugui ser compartit per tothom, i que sigui engrescador.

### **Està reclamant lideratge a Espanya. El tenim a Catalunya?**

Evidentment que sí.

### **Veu el futur amb optimisme?**

L'optimisme és un estat d'ànim. L'important és la confiança i tenim tots els motius per tenir-ne: tenim uns molt bons fonaments i aquest país se n'ha sortit en situacions molt més difícils que aquesta que estem travessant. Aquest és un país que es creix davant l'adversitat. Ara ens toca demostrar la nostra vàlua: els polítics, els empresaris, els treballadors, els professionals, els universitaris ara hem de saber estar a l'alçada. A l'alçada que el país té dret a exigir-nos i que espera de nosaltres. Ara és el moment de la política i és fonamental que els que estem al capdavant ens mereixem la confiança dels ciutadans.